

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 11 februari 1921 kl. 3 e. m.

*Andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande, nr 1,
i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl.
Maj:t i fråga om Sveriges utträde ur nationernas
förbund.*

I en inom andra kammaren av herr Lövgren i Nyborg väckt, till utskottet remitterad motion, nr 253, har motionären yrkat, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om prövning och utredning av frågan om Sveriges snarast möjliga utträde ur nationernas förbund.

Motionen.

Beträffande den till stöd för motionärens yrkande anförda motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet får till en början erinra därom att frågan om Sveriges inträde i nationernas förbund varit föremål för det omsorgsfullaste övertvägande från de svenska statsmakternas sida, innan Sverige inträdde i förbundet. Sedan Kungl. Maj:t i proposition nr 90 till 1920 års riksdag begärt riksdagens samtycke därtill, att Kungl. Maj:t avgåve förklaring om Sveriges anslutning till förbundet, har riksdagen tillsatt ett särskilt utskott för frågans behandling, varefter Kungl. Maj:ts förslag på hemställan av utskottet bifallits av kamrarna med avsevärda majoriteter. I berörda proposition samt särskilda utskottets utlåtande finnas utförliga redogörelser för de skäl, som talade för Sveriges anslutning till folkförbundet, ävensom för

Utskottet.

de betänkligheter, vartill en sådan anslutning kunde giva anledning. De synpunkter, motionären framhållit i sin kritik av folkförbundets allmänna organisation samt av särskilda bestämmelser i förbundsakten, finnas, i den mån de få anses beaktansvärda, redan upptagna till behandling i berörda proposition och utskottsutlåtande, och utskottet anser det icke nödigt att nu närmare ingå på desamma.

Utskottet får vidare erinra därom att i samband med Sveriges anslutning till förbundet angivits vissa önskemål beträffande förbundets utveckling, vilka ansåges särskilt eftersträvansvärda. I sådant avseende har av det särskilda utskottet framhållits

»upptagande så snart sig göra låter av de icke inbjudna staterna i förbundet;

åstadkommandet av en mera tillfredsställande ordning för de mindre staternas representation i förbundets råd;

ett bestämdare reglerande av delegeradeförsamlingens sammanträden och uppgifter samt av förbundsorganens inbördes kompetens;

organisierandet, så snart sig göra låter, av den fasta internationella domstol, som i förbundsakten omtalas, samt ett bättre preciserande och vidare utvecklande av det i densamma föreskrivna medlings- och skiljedomsförfarandet;

samt sist, men icke minst, att det arbete för en universell och effektiv begränsning av de nationella rustningarna, som i förbundsaktens art. 8 utlovas, utan dröjsmål igångsättes och med verklig kraft bedrives.»

I vissa avseenden, särskilt i fråga om reglerandet av delegeradeförsamlingens sammanträden samt beträffande den internationella domstolen, ha berörda önskemål redan vunnit en lösning. I de fall, där ansökningar om inträde i förbundet förelegat från fullt självständiga och internationellt erkända stater, ha dessa bifallits. Frågan om rustningarnas begränsning har varit före och lett till vissa förberedande åtgärder. Även frågan om mera tillfredsställande representation för de mindre staterna har genom skandinaviskt initiativ upptagits inom förbundet och vunnit visst tillmötesgående.

Utskottet håller före, att några skäl icke tillkommit, som för Sveriges del kunna motivera en förändrad ståndpunkt i fråga om vårt lands anslutning till förbundet och särskilt icke några, som böra föranleda ett utträde ur förbundet, något som för övrigt enligt förbundsaktens art. 1 kan genomföras först två år efter skedd uppsägning.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,

att ifrågavarande motion icke måtte till någon
andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 11 februari 1921.

På utskottets vägnar:

ERIK LAURÉN.

Närvarande: herrar Laurén, Sjöström, Pettersson i Vrätsered, Olsson* i
Gävle, Jonsson i Mörkhult, Lindström* i Långnäs, Blomquist,
Norling, Eriksson* i Östanfors och Johansson i Edsbyn.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
